

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a sudcov JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Ladislav Górásza, v právnej veci žalobcu **T. P.**, bývajúceho v P., proti žalovanej **S. E., a.s.**, so sídlom v Ž., IČO: X., za účasti vedľajšej účastníčky na strane žalovanej **Sociálnej poisťovne Bratislava, o náhradu škody z pracovného úrazu**, vedenej na Okresnom súde v Martine pod sp.zn. 10 C 59/1999, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11. júla 2006, sp.zn. 8 Co 144/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 11. júla 2006, sp.zn. 8 Co 144/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Martine medzitýmnym rozsudkom zo 17. októbra 2005 č.k. 10 C 59/99-332 zamietol žalobu v časti, v ktorej sa žalobca domáhal určenia, že sa žalovaná nezbavuje zodpovednosti za náhradu škody z pracovného úrazu žalobcu zo dňa 20.5.1997. Rozhodol, že žalovaná zodpovedá za škodu vzniknutú žalobcovi pracovným úrazom zo dňa 20.5.1997 v rozsahu 2/3-ín. Rozhodnutie o výške žalobou uplatneného nároku a o trovách konania ponechal konečnému rozsudku. Nepovažoval za sporné, že žalobca utrpel pracovný úraz dňa 20.5.1997 pri výkone povolania, v dôsledku ktorého sa od 28.4.1998 stal čiastočne invalidným. Náhradu škody vzniknutej na zdraví za žalovanú čiastočne uhradila S.p., a.s. pobočka M., ale len vo výške 2/3-ín celkovo vzniknutého nároku. Po rozsiahлом dokazovaní skutkového stavu dospel k záveru, že na určenie zodpovednosti za škodu na zdraví je potrebné

aplikovať ustanovenie § 191 ods. 1 písm.a/ Zákonníka práce (zákon č. 65/1965 Zb. v znení noviel, platný a účinný v čase pracovného úrazu žalobcu). Žalovaná, ako bývalá zamestnávateľka žalobcu sa čiastočne liberovala zo zodpovednosti za škodu, keďže preukázala, že žalobca z nedbanlivosti a ľahostajnosti porušil bezpečnostné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (STN 343 100 – bezpečnostný predpis pre obsluhu a prácu na elektrických zariadeniach), napriek tomu, že s nimi bol riadne oboznámený. Toto porušenie bolo jednou z príčin, pre ktoré došlo k pracovnému úrazu žalobcu. Vzhľadom na žalobcom uplatnené rozsiahle a rôznorodé finančné nároky, medzitýmnym rozsudkom určil mieru zodpovednosti žalobcu a žalovanej za pracovný úraz, ktorý sa stal žalobcovi.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu rozsudkom z 11. júla 2006 sp.zn. 8 Co 144/2006 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovaná sa nezbavuje zodpovednosti a určil, že žalovaná zodpovedá za škodu vzniknutú žalobcovi pracovným úrazom zo dňa 20. mája 1997 v plnom rozsahu. Rozhodnutie o výške žalobou uplatneného nároku a o trovách konania ponechal konečnému rozsudku. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že žalovaná sa ani čiastočne neliberovala zo zodpovednosti za škodu, nepreukázala, že žalobca z nedbanlivosti a ľahostajnosti porušil bezpečnostné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Nebolo v konaní preukázané, že žalobca mal osvedčenie o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike podľa ustanovenia § 21 ods. 2 vyhlášky UBR SR č. 74/1996 Z.z. ako elektrotechnik vykonávať činnosť na vyhradených elektrických zariadeniach v rozsahu osvedčenia na VVN. Nebol odstránený rozpor medzi dvomi predloženými osvedčeniami č. 71/97 zo dňa 30.4.1997, preto odvolací súd s poukazom na predložené osvedčenie zo strany žalobcu, ktoré nebolo v konaní spochybnené, a podľa ktorého mal žalobca osvedčenia podľa § 22 vyhlášky UBR SR č. 74/1996 Z.z. na elektrických zariadeniach malého alebo nízkeho napätia v objemovej triede A a bleskozvody, žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Zodpovednosť za pracovný úraz žalobcu mala v plnej miere žalovaná, pretože za porušenie bezpečnostných predpisov boli zodpovední pracovníci žalovanej a to vedúci pracovnej čaty a manipulant rozvodovne.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dňa 12. decembra 2006 s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie žalovaná, ktorá ho navrhla zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodňovala v súlade s § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. nesprávnym právnym posúdením vecí. Namietala, že odvolací

súd napriek skutočnostiam zisteným a preukázaným v konaní, nesprávne rozhodol, keď neaplikoval § 191 ods. 2 písm.b/, eventuálne § 191 ods. 2 písm.c/ zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce platného a účinného v čase vzniku pracovného úrazu. Poukázala na to, že v konaní boli preukázané všetky zákonné predpoklady pre jej liberáciu. Žalobca sám na pojednávaní pred súdom prvého stupňa priznal svoje zavinenie na pracovnom úraze, uviedol, že vedel, čo je jeho povinnosťou a že porušuje povinnosti uvedené v STN, ktorej číslo 343 100 uviedol do zápisnice. Odvolací súd sa zoberal len nesúlalom osvedčení v zmysle vyhlášky č. 74/1996 Zb., ale nezobral do úvahy, že žalobca bol vyučený elektrikár s dlhoročnou praxou, musel ovládať zásady bezpečného správania sa aj na pracovisku s VVN, naviac sám uviedol, že bol školený k znalostiam STN 343 100 a že svojím konaním túto porušuje, v tomto smere poukázal aj na nesprávnu aplikáciu § 135 ods. 2 písm.a/, b/ zákona č. 65/1965 Zb. odvolacím súdom.

Žalobca navrhol dovolanie žalovanej ako nedôvodné zamietnuť. Rozsudok odvolacieho súdu považoval za správny. Uviedol, že zbavenie sa zodpovednosti musí preukázať žalovaná. V konaní nepreukázala, že žalobca svojím konaním porušil predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie je podané dôvodne.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. v znení do 1. júla 2007 (ďalej len „O.s.p.“), podľa ktorého je s poukazom na ustanovenie § 372o zák.č. 273/2007 Z.z. potrebné vec právne posúdiť, dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 211 ods. 3 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.).

Z ustanovenia § 213 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 a 4.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa, bez toho, aby vo veci v potrebnom rozsahu opakoval dokazovanie.

Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou

priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k záveru o opodstatnenosti návrhu, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 11. júla 2006 (č.l. 367 spisu), na ktorom bolo aj meritórne rozhodnuté, vyplýva, že krajský súd dôkazy vykonané súdom prvého stupňa v potrebnom rozsahu neopakoval, hoci sa odchýlil od skutkových záverov súdu prvého stupňa a odlišne od prvostupňového súdu vyhodnotil určenie miery zodpovednosti žalovanej za škodu na zdraví z pracovného úrazu žalobcu. Vo svojom rozhodnutí sa nevysporiadal so skutočnosťami preukázania liberácie v zmysle § 191 ods. 2 zákona č. 65/1965 Zb. v znení platnom a účinnom v čase, kedy sa stal pracovný úraz žalobcu, (ďalej len „Zákonník práce“), zo strany žalovanej, tak ako ju ustálil súd prvého stupňa vo svojom rozsudku a nezaoberal sa mierou zavinenia žalobcu. Súd prvého stupňa vo svojom rozsudku poukázal na úrazový dej, v tomto smere vypočul viacerých svedkov a vychádzal z protokolu Inšpektorátu bezpečnosti práce v Trenčíne zo dňa 17.6.1997 o vyšetrení príčin ťažkého pracovného úrazu žalobcu, v ktorom bolo porušenie bezpečnostných predpisov zo strany žalobcu konštatované. Odvolací súd pri svojom zmeňujúcom rozhodnutí prehodnotil výpovede svedkov, napriek tomu, že týchto sám nevypočul, a tak si, okrem iného, nezadovážil rovnocenný podklad pre rozhodnutie o skutkových otázkach, najmä k otázke osvedčenia zo dňa 30.4.1997, ku ktorému zaujal postoj, bez ďalšieho odôvodnenia, že len osvedčenie predložené žalobcom je pravé, napriek odlišným skutočnostiam uvádzaným svedkami a napriek tomu, že len nedostatkom tohto osvedčenia o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike, resp. jej vyššieho stupňa (ustanovenie § 21 ods. 2 vyhlášky UBR SR č. 74/1996 Z.z.) pre vykonávanie činnosti na vyhradených elektrických zariadeniach v rozsahu osvedčenia na VVN odôvodnil zmenu rozsudku súdu prvého stupňa a vyhoveniu žalobe v plnom rozsahu. Zavinením žalobcu z hľadiska jeho povinností ako zamestnanca v zmysle § 135 ods. 2 Zákonníka práce sa vôbec nezaoberal.

V tomto smere je potrebné tiež uviesť, že právu na spravodlivý proces zodpovedá povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie a v tom rámci sa adekvátne, čo do myšlienkových konštrukcií, racionálne a logickým spôsobom vypořiadat' so všetkými dôkazmi a skutočnosťami dôležitými pre posúdenie veci.

Pri zmene rozhodnutia podľa § 220 O.s.p. odvolací súd nahrádza svojím rozhodnutím rozhodnutie súdu prvého stupňa. Jeho zmeňujúce rozhodnutie musí preto obsahovať úplné a výstižné zdôvodnenie. I odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.) je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozsudku predovšetkým je preukázať správnosť rozsudku a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

Odvolací súd si tak nežadovával rovnocenný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery predčasné a rozsudok odvolacieho súdu je i nepreskúmateľný pre nedostatok odôvodnenia.

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď by nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods. 1, 2 O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. apríla 2008

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :